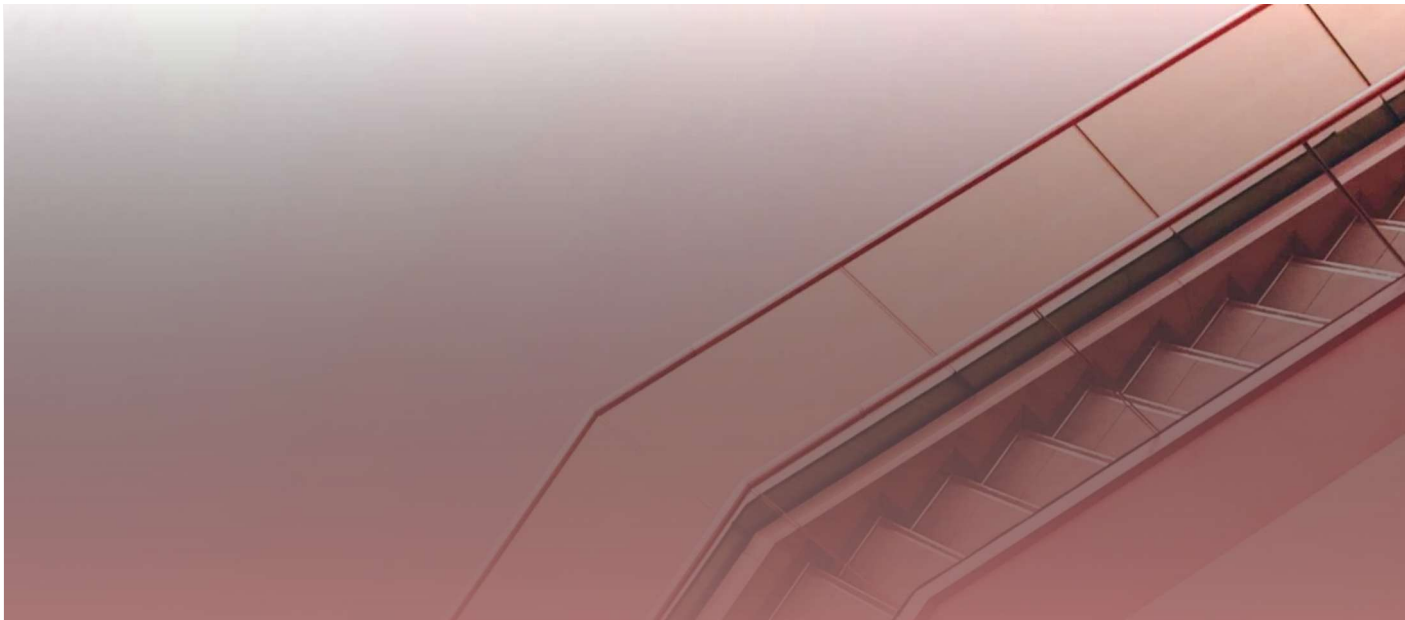

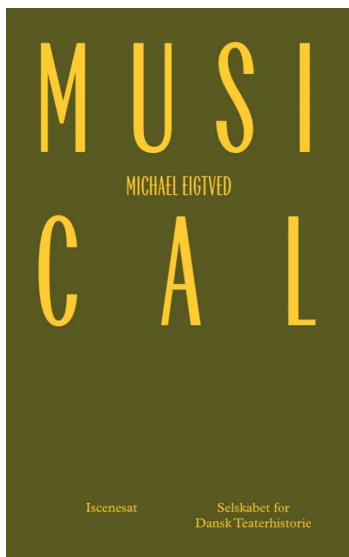
boganmeldelser

Anmeldelse af Michael Eigtved: Musical, i skriftserien Isenesat. Selskabet for Dansk Teaterhistorie, 2026

📅 juni 3, 2026

Genre: musicalen

I den voksende skriftserie *Isenesat*, udgivet af Selskabet for Dansk Teaterhistorie, hvor en bred læserskare af kulturinteresserede introduceres til scenekunstens forskellige genrer i historisk perspektiv, har Michael Eigtved, lektor ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab på Københavns Universitet, leveret et tiltrængt bidrag med fokus på dansk teaters måske mest folkekære – og mest kritikerudskældte – genre: musicalen.

Det er ingen let opgave at sammenfatte næsten 80 års dansk musicalhistorie i dette kortfattede, populærformidlende format, særligt når ambitionen både er at dække opsætninger af importerede forestillinger – typisk fra USA og England – og originale danske musicalproduktioner. Eigtved har valgt en kronologisk disposition med fokus på en række historiske 'ryk', som han ser dansk musicalhistorie udfolde sig igennem: fra det midlertidige gennembrud for den amerikanske integrerede musical omkring 1950, særligt på Nørrebro Teater med klassikere som *Oklahoma!* og *Annie Get Your Gun*, til 1990'ernes nye guldalder med udenlandske blockbuster-musicals som *Les Misérables* og danske egenproduktioner i international musicalstil som *Atlantis*.

Fokusering

De fem årtier får hver deres kapitel med et gennemgående fokus på receptionen af banebrydende eller repræsentative enkeltopsætninger. Eigtved lader samtidens anmeldere og kritikere komme til orde gennem tidstypiske citater, hvorved den receptionshistoriske fremstilling løbende forankres i illustrative eksempler og anekdotiske nedslag, der gør stoffet levende og nærværende. Det er utvivlsomt et klogt greb i en bredt formidlende fremstilling.

Prisen er imidlertid, at de mange citater stedvist tager vigtig mikrofontid fra Eigtveds egen stemme som fagekspert. Efter indledningens korte, men præcise bud på en definition af den klassiske amerikanske integrerede musical flettes genrebetragtingerne mere sporadisk ind i den videre udviklingshistorie. Det er lidt synd, for Eigtved demonstrerer tydeligt et både nuanceret og kontekstuellet informeret syn på musicalen som genre, ikke mindst i kraft af hans blik for betydningen af skiftende produktionsvilkår og institutionelle rammer. Dette kommer særligt til udtryk i det afsluttende kapitel, hvor han kaster et vue over dansk musicalproduktion i det seneste kvarte århundrede med fokus på musicalens bredere forankring: etableringen af Det Danske Musicalakademi i 2000, Det Ny Teaters position som privat "flagskib" og andre produktionsmiljøer båret af ildsjæle som dirigenten og produceren Mikkel Rønnow.

Genrens definerende karaktertræk

Det er måske uundgåeligt, at en anmelder med baggrund i musikvidenskab vil savne et mere gennemgående fokus på musicalgenrens mest definerende karaktertræk: den musikalske dimension – sang, dans, stemningsmusik – og dens betydning for genrens særlige musikdramatiske og performative karakter. Det gælder både de nummerbaserede musicals og de såkaldt gennemkomponerede værker. Fremstillingen rummer enkelte korte musikalske karakteristikker, eksempelvis af *Teenagerlove*, men uden at udfolde en egentlig udviklingshistorisk linje med blik for de stilbrud og synteser, som skiftende musikalske strømninger har bidraget med til det, der i dag er en af vor musikkulturs mest eklektiske og righoldige genreverdener – omend det sjældent værdsættes.

Et andet musikalsk aspekt, som kun berøres sporadisk, er de kommercielle indspilninger – de såkaldte cast albums – der ikke blot udgør et vigtigt dokumentarisk materiale, men også historisk har haft stor betydning for musicalens udbredelse gennem pladesalg og radio. Samtidig er denne dokumentation primært knyttet til succesfulde københavnske produktioner, hvilket nok også bidrager til en vis skævvridning af den gængse opfattelse af dansk musicalhistorie.

Eigtveds historiske rids har primært et hovedstadsperspektiv, om end med enkelte udblik mod landsdelsscenerne. Det er på mange måder forståeligt, eftersom de største kommercielle satsninger og mest toneangivende produktioner traditionelt har været koncentreret i København. Alligevel har musicalen levet – og lever fortsat – et både blomstrende og kunstnerisk interessant liv uden for hovedstaden. For eksempel ville den danske reception af Stephen Sondheims centrale bidrag til musicalgenrens udvikling som musikdramatisk form vanskeligt kunne beskrives uden landsdelsscenernes betydning som afgørende aktører.

Et prisværdigt bidrag

Uanset forfatterens redaktionelle valg, som naturligvis ikke mindst betinges af seriens korte format og brede formidlingssigte, er der tale om et prisværdigt bidrag fra dansk teaterforsknings ubestridte musicalspecialist. Michael Eigtved lykkes med at skabe en levende og lettilgængelig introduktion til et område af dansk scenekunsthistorie, som alt for sjældent behandles samlet og seriøst, på trods af musicalens folkelige gennemslagskraft. Netop fordi dansk musicalhistorie i høj grad findes spredt i anmeldelser, programmer og tematisk bredere enkeltstudier, udfylder *Musical* et længe mærkbart hul. Den vil uden tvivl kunne finde både interesserede læsere blandt musicalpublikummet og fungere som et værdifuldt indgangspunkt for studerende og undervisere med interesse for dansk scenekunsthistorie.

Steen Kaargaard Nielsen, lektor ved Musikvidenskab, Aarhus Universitet. Blandt hans publikationer er en monografi om de om de tidligste danske

lydoptagelser *Danmarks første lydoptagelser – Edisons fonografi 1890'ernes København* (2017) og *Musik* (2020) i serien af *Tænkepauser*. Siden 2021 har han været afdelingsleder for Dramaturgi og Musikvidenskab på Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet.